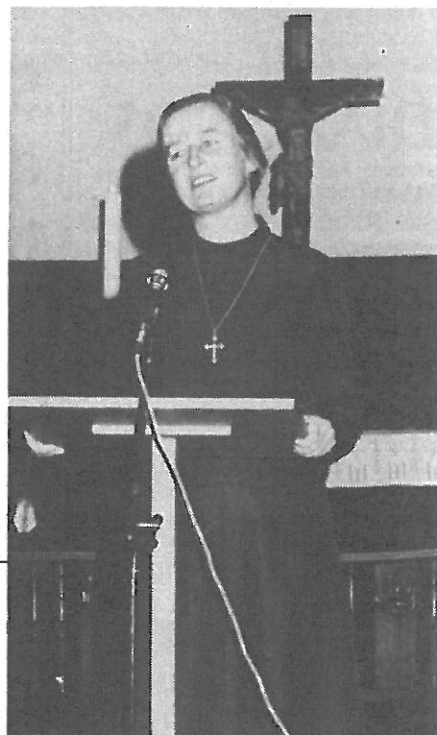

Diakonissens identitet i 1980-årene

Kjellaug Laading mener diakonissetradisjonen har kvaliteter som er livskraftige og vil leve videre selv om en har kommet noe i utakt med den «offisielle» tittelbruk i den Norske Kirke. Søster Kjellaug er diakonisse og har vært knyttet til sykepleierhøgskole og diakonihøgskole på Lovisenberg gjennom en årrekke. (Bildet t.h.)

Kjellaug Laading

Diakonissen i Den norske kirke

Det er nå ca. 20 år siden diakonissen ble strøket fra stillingsbetegnelsene i Den norske kirke. Man gikk ut fra at hun ikke eksisterte mer i dagens Norge der sykepleiersken er blitt sykepleier, lærerinnen lærer og følgelig diakonissen diakon.

I tysk-, engelsk- og fransktalende land vil man finne en ganske enhetlig oppfatning: «A deacon» er en mann, «A deaconess» er en kvinne. Det er oss i Norden som er så ivrige for å få bort de spesielle kvinnelige titlene.

Diakonissenavnet

Er da diakonissen hos oss det samme som kvinnelig diakon? Til det kan det svares både ja og nei. Jeg svarer *ja* fordi disse to kan ha samme grunnutdanning, samme diakonale videreutdanning og være vigsløst til samme slags livsvarige forpliktende tjeneste. Jeg svarer *nei* fordi diakonissen er bærer av tradisjoner som den kvinnelige diakon ikke har. Denne tradisjonen går helt tilbake til urkirken. Diakonissen er ikke ukjent i nytestamentlig tid og var sterkt fremme i kirkenes liv helt til 400-tallet. I all denne tiden bar hun navnet *diakonisse*, men etter den tid hører vi ikke mer om henne. Hun var uønsket i en mannsdominert kirke, og kvinner med kall til å tjene

de svake, søkte ly bak klostermurene.

Moderhuset

Når vi i Norden snakker om diakonissetradisjonen, legger vi oftest vekt på diakonien i Tyskland. Den ble kilde til oppvåkning i de nordiske land fra midten av forrige hundreår. Derfra har vi verdifulle tradisjoner. Tjenesten var i fokus og et sterkt fellesskap bar det frem.

Også en del ytre kjennetegn fikk vi fra den tiden: felles drakt, felles bolig, felles økonomi og utsendelse til tjeneste. *Moderhuset* kaller vi dette. Det var en absolutt nødvendighet på 1800-tallet. Det ville ellers være umulig for en kvinne å kunne fungere utenfor familiesam-

DIAKONISSENE

for en kvinne å stå alene i samfunnet i dag, slik det var den gang da Moderhuset var den beste løsningen. Både gamle og unge vil nå ønske å være selvstendige personer knyttet sammen på grunn av felles interesser. Den felles interesse er å være en ressurs for diakoni i kirke og samfunn.

Et diakonifelleskap på diakonissehusenes grunn vil ha godt ståsted. Her kan vi høre til, her kan vi samle mennesker til kunnskapsformidling og inspirasjon. «Det sitter noe i veggene her!» blir det ofte sagt.

Markere diakonissens identitet

Vi markerer diakonissens identitet fordi vi mener noe vesentlig blir borte i Den norske kirke hvis hun forsvinner. Kirken taper en spesiell kvinnelig tjeneste i menighet og insitusjon, og våre unge kvinner går glipp av en sjanse til et helhetlig kall.

Fra 1800-tallets diakonifornyelse tar vi med oss idealet om et bærende fellesskap. Fra hele diakonihistorien har vi en stadig kilde til inspirasjon i de kvinner og menn som så nøden i sin tid og gjorde noe med den. Fra kirkens første århundrer ser vi for oss diakonissen som en naturlig del av kirkens liv.

Hvorfor skulle hun ikke igjen finne en selvfølgelig plass i vår egen norske kirke?

menheng og ferdes ute blant nødlidende. Moderhusediakonien og alt den bar med seg *har vært* grunnleggende nødvendig i norsk diakonisetradisjon.

Men når vi leter etter våre egentlige røtter, må vi ikke bare stanse opp ved denne epoken. Vi diakonisser må hente vår identitet i kirkens samlede diakonitradisjon og ikke minst i de første 400 år da diakonissen virkelig fikk være diakonisse.

Diakonisse eller kvinnelig diakon

Men kunne vi ikke se stort på dette med stillingsbetegnelser og gå inn for at kvinner i diakoniens tjeneste ble kalt

diakoner her i vårt land? Så kunne det bli en enhet?

Jeg mener at noe vesentlig ville gå tapt med det. Kaller vi oss diakoner vil vi mer eller mindre bevisst overta arv og mønster fra den mannelige diakoni. Utgangspunktet ville være den mannlige diakoni, tjenesten vil ta form av dette.

Men når vi tenker på den form diakonisetjenesten har hatt, gir den assosiasjoner til en Orden. Moderhuset bar preg av det. Det verdifulle i *denne* tradisjonen er den sterke vektlegging av fellesskapet.

Et fellesskap i dag er sammensatt av vår egen tids kvinner. Det er ikke vanskelig å